

Στο Μεσολόγγι

Αντώνης Ν. Στυλιανάκης
Λύκειο Στροβόλου

Κάθε φορά που πλησιάζουν τα Χριστούγεννα αναπόφευκτα έρχεται στη μνήμη μας η πρώτη πολιορκία του Μεσολογγίου και ο απαράμιλλος ηρωϊσμός των Μεσολογγιτών. Η σημαντική αυτή επέτειος όχι μόνο φρεσκάρει τη μνήμη μας, αλλά ταυτόχρονα αναπτερώνει τις ελπίδες μας και σφυρηλατεί την πίστη μας ότι πολύ σύντομα θα γιορτάσουμε και εμείς την απελευθέρωση των σκλαβωμένων πόλεων και χωριών μας από τον τουρκικό Αττίλα.

Η επίσκεψη στο Μεσολόγγι ήταν όνειρο αγαπημένων παιδικών και εφηβικών στιγμών. Επιποθούμενη βιωματική εμπειρία, μια συναναστροφή και μια συνδιαλλαγή με το θρόλο της λιμνοθάλασσας και την απεραντοσύνη του μεγαλείου της ψυχής των Ελεύθερων Πολιορκημένων. Και τούτο το όνειρο έγινε απτή, ευλογημένη πραγματικότητα έξι φορές: Το 1968 μαθητής, τότε, της Ε΄ τάξης της Σχολής Μισσή Λεμούθου, δύο φορές το 1974 φοιτητής, τότε, στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, παραμονές της ανείπωτης κυπριακής συμφοράς και τρεις φορές (1988, 1989 και 1990) ως εκπαιδευτικός με τη Β΄ Λυκείου στις πασχαλινές της εκδρομές στην Ελλάδα. Έξι φορές μαθήτευσα στο ανυπέρβλητο «σκολειό» του Χρέους και της Θυσίας. Έξι φορές «πρόσωπο με πρόσωπο» με το εναγώνιο μήνυμα του Έθνους: την Ελλάδα και τα μάτια σας...

Φτάσαμε στην απέριτη Πλατεία Δημαρχείου: Μια απλή ομορφιά χωρίς προηγούμενο. Ανεπιτήδευτα συνοικιακά καφενεδάκια, κεραμόσκεπες μονοκατοικίες (λιγосτές ακόμη, ευτυχώς, οι τσιμεντένιες, απάνθρωπες, κάποιες φορές, πολυκατοικίες), συμπαθητικά μαγαζάκια. Το Δημαρχειακό Μέγαρο, μεγαλόπρεπο μέσα στην απλότητα του, όμως με μια μυ-

στική αρχοντιά. Κρύβει στις αίθουσές του το θησαυρό εκείνου του δοξασμένου καιρού. Ονόματα ηρώων, γεγονότα και τοπωνύμια, παρελαύνουν μπροστά μας γρήγορα και... βασανιστικά: Δε θα προλάβεις, όσο και να το θέλεις, να ψηλαφήσεις, έντονα τούτη τη μοναδική πανδαισία. Ο αρμόδιος Ξεναγός του Δημαρχείου με καταπλητική παραστατικότητα και ευπροσηγορία ζωντανεύει τις στιγμές των «γιουρουσιών», των επιθέσεων δηλαδή, μέσα από πληροφορίες αυτόπτων μαρτύρων - ιστορικών πηγών, τις ώρες της ατέρμονης αγωνίας των πολιορκημένων, τις μέρες του Λόρδου Βύρωνα (του ποιητή της «Κατάρας της Αθηνάς»), την καρτερικότητα των οπλαρχηγών της Φρουράς., το σθένος του ιερού κλήρου, την απύθμενη αγάπη των φιλελλήνων... Πελώρια ζωγραφικοί πίνακες συγκλονίζουν και τον εκ πεποιθήσεως αδιάφορο επισκέπτη.

Φεύγουμε από το Δημαρχείο για ένα περιδιάβασμα στα αγιασμένα δρομάκια της Ιερής Πόλης. Θυμηθήκαμε τη γραφίδα του Βασίλη Ρώτα, της Ελένης Βακαλό, της Φανής Παπαδούκα, τις αλησμόνητες σελίδες του «Βάστα καήμενο Μεσολόγγι». Θυμηθήκαμε το «Χρέος» του Κόντε Διονύσιου Σολωμού και την εφημερίδα του Ελβετού φιλέλληνα Εδ. Μάγερ «Ελληνικά χρονικά», τυπωμένη (τούτη η εφημερίδα) μέσα στον ατίθασο «φράκτη» - έτσι είχε ονομάσει ο Ιμπραήμ το... τείχος της πόλης - σε στιγμές πολεμικής αντάρας.

Βαδίζουμε στα στενά, γραφικά δρομάκια της αγοράς. Ψάχνουμε για τον Κήπο των Ηρώων. Πάνθεο ημιθέων. Πακτωλός ιερών μορφών. Πανδαισία αισθη-

μάτων συγκλονιστικών και μοναδικών...

Βρισκόμαστε, επιτέλους, στον κήπο των εθνομαρτύρων. Ο συνάδελφος ομιλητής πασχίζει εναγωνίως να μας μεταδώσει τα δικά του συναισθήματα με το λογύδριο ξεναγήσεως. Εμείς δεν ακούμε τίποτα. Πνιγόμαστε στα εντελώς προσωπικά, δικά μας συναισθήματα. Και ποιός μπορεί να μείνει αδιάφορος μπροστά σ' αυτό το θεσπέσιο μεγαλείο; Ποιος μπορεί να φύγει από τον Κήπο των Ηρώων του Μεσολογγίου χωρίς το κέρδος του εθνικού αναβαπτισμού από μια βιωματική συμμετοχή στο φιλοσοφικό υπόβαθρο του χρέους προς την πατρίδα; Δε θέλουμε να χάσουμε ούτε δευτερόλεπτο. Ο χρόνος περνά αδυσώπητος. Σε λίγο θα φύγουμε. Ακόμη και στο απέριττο καφενείο όπου καθήσαμε για παγωμένη λεμονάδα, ψάχναμε να βρούμε κάτι που να θυμίσει εκείνον τον καιρό... Οι ήρωες του «Βάστα, καημένο Μεσολόγγι» παρελαύνουν μπροστά μας κινηματογραφικά: Η μικρή, θαρραλέα Χάιδω. Η λυγερή Σμαράγδω. Ο γέρο-Καψάλης... Ευλογημένη λογοτεχνία! Μας κερνάς απλόχερα την ομορφιά των ανεπανάληπτων ιστορικών σκηνών με την προσγειωμένη ιστορική

φαντασία και έμπνευση.

Επιβιβαζόμαστε στα λεωφορεία. Γυναϊκούλες στα καλντερίμια μας βλέπουν και μας χαιρετούν με την κρυφή, ενδόμυχη εκείνη εθνική περηφάνεια καταγωγής στα ελληνικά τους στήθη. Είναι οι νεότερες Μεσολογγίτισσες, τρισέγγονα εκείνων των ολίγων επιζήσαντων πολιορκημένων της Εξόδου (10 Απριλίου 1826). Α΄ Πολιορκία-Νοέμβριος - 25 Δεκεμβρίου 1822. Β΄ Πολιορκία από 15 Απριλίου 1825 (Κιουταχής - Ιμπραήμ) μέχρι την Έξοδο. Όλοι οι πολιορκημένοι 9.000 (εννέα χιλιάδες). Σώθηκαν κατά την Έξοδο, φθάνοντας στο μοναστήρι του Αγίου Συμεού, 1800 (χίλιοι οκτακόσιοι) άνδρες και 7 (επτά) γυναίκες. Σύνολο διασωθέντων 1807 (χίλιοι οκτακόσιοι επτά).

Φεύγουμε και ψιθυρίζουμε: Βάστα, καημένο Μεσολόγγι. Ψηλά το λάβαρο της ομορφιάς της ελληνικής ψυχής. Ψηλά να μην το κουρελιάσει ο άνεμος της απάτριδας νοοτροπίας, που κάποιος, ελάχιστοι ίσως, κουβαλούν μέσα τους. Για να ζήσει το Έθνος των όπου γης (20) είκοσι εκατομμυρίων Ελλήνων.